

1989, 21. listopadu – Sdělení VONS č. 1116 „Soud s bratislavskými aktivisty“ o hlavním líčení s Miroslavem Kusým, Vladimírem Maňákem, Hanou Ponickou a Antonem Seleckým u Městského soudu v Bratislavě, o rozsudku odsuzujícím Miroslava Kusého pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině k podmíněnému trestu odnětí svobody a zprošťující ostatní obviněné obžaloby z trestného činu pobuřování a o pokračování vazby Jána Čarnogurského.

Ve dnech 13. a 14. 11. 1989 se v Bratislavě konalo hlavní líčení ve věci Miroslava Kusého, Hany Ponické, Antona Seleckého a Vladimíra Maňáka, obviněných z pobuřování podle § 100/1a tr. z., Miro Kusý byl nově obviněn z podvracení republiky podle § 98/1 tr. z. (viz naše sdělení č. 1057, 1071, 1088 a 1107)¹. Senát, kterému předsedal JUDr. Peter Šamko, odsoudil Miroslava Kusého po překvalifikování trestného činu podvracení [republiky] na poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr. z. k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců s podmíněným odkladem na 14 měsíců. Pokud jde o obviněné z pobuřování, zprostil soud všechny obviněné obžaloby s odůvodněním, že skutek, pro který jsou stíháni, není trestným činem. Soud konstatoval, že se sice neztotožňuje s obsahem dopisu, který obvinění napsali k srpnovému výročí, ale neshledává v něm trestný čin. Prokurátor i M. Kusý si ponechali lhůtu k odvolání.²

Do soudní síně bylo vpuštěno mnoho přátel obžalovaných, před budovou soudu bylo neustále přítomno kolem stovky lidí, kteří zpívali a skandovali.³

Na pozadí tohoto poměrně pozitivního výsledku působí o to absurdněji pokračování vazby Jána Čarnogurského, jehož případ byl vyloučen ze společného projednávání teprve 23. 10. 1989, a to s odůvodněním, že vzhledem k vazbě je jeho projednání nutno co nejvíce urychlit. Hlavní líčení v jeho věci se mělo konat před týdnem, tedy 9. 11., ale bylo odročeno pro onemocnění obhájce a pro námitku obžalovaného ohledně podjatosti soudu. Ján

Čarnogurský, který při hlavním líčení s ostatními čtyřmi aktivisty odmítl svědeckou výpověď, zůstává nadále ve vazbě. Hlavní líčení v jeho věci bylo nařízeno na 22. a 23. 11. vždy od 9.00 hod. v budově Městského soudu v Bratislavě, č. dveří 24 Justičního paláce.⁴

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 22, s. 4.

POZNÁMKY

¹ Dokumenty č. 1061, 1075, 1092 a 1111.

² Soudní jednání stejně jako trestní řízení bylo doprovázeno silnou solidaritou se stíhanými doma i v zahraničí. Solidární akce na podporu obviněných byly zahájeny již v srpnu 1989. Dne 30. 8. se na prezidenta republiky obrátila skupina 33 převážně slovenských osobností v čele s Alexandrem Dubčekem se žádostí o zastavení trestního stíhání M. Kusého a J. Čarnogurského, zrušení jejich obvinění a okamžité propuštění z vazby. K této výzvě se připojilo dalších 91 osob z českých vědeckých a kulturních kruhů v dopise z 8. 9. 1989. Dalších 37 osob zaslalo petici ve věci stíhaných Generální prokuratuře SSR v Bratislavě. Petice prezidentu republiky z 8. 9. 1989 je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/1, kart. 17. Dále viz článek „Dopis proti chystanému procesu“ obsahující dopis československých občanů prezidentu republiky vyjadřující protest proti trestnímu stíhání v případě Jána Čarnogurského a spol. a požadující propuštění obviněných na svobodu a část dopisu Hany Ponické s poděkováním za podporu in: *Nový domov* 40, 1989, č. 20 (28. 10.), s. 1; též článek o projevech solidarity s trestně stíhanými v případě Jána Čarnogurského a spol. in: *Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 17, s. 17–18.*

Na nové premiéry Maďarska a Polska, Imreho Pozsgaye a Tadeusze Mazowieckého, se v září 1989 obrátil s žádostí o pomoc Václav Havel. Dopis byl publikován in: *Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 18, s. 9.* Mazowiecki jej měl dopisem ze dne 25. 9. 1989 ubezpečit, že již v jejich prospěch „podnikl a podniká kroky, které považuje za nejproduktivnější“. Pozsgay hovořil o dopisu V. Havla na technické vysoké škole v Budapešti. Viz článek „Václav Havel píše Tadeuszi Mazowieckému a Imre Pozsgayovi“ in: tamtéž, s. 9. Jednu z hlav zemí východního bloku oslovil také Milan Šimečka. Svůj otevřený dopis z 8. 9. 1989 adresoval předsedovi Nejvyššího sovětu SSSR Michailu Gorbačovovi. Dopis M. Šimečky obsahující zprávu o případě Jána Čarnogurského a spol. a žádost o odsouzení okupace Československa v roce 1968 viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/4, kart. 17.

Výzvu k obraně Jána Čarnogurského a spol. vydalo Hnutí za občanskou svobodu (publikováno in: *Listy* 19, 1989, č. 5, s. 5), ve stejném duchu byl psán jeho dopis Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, který je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/5, kart. 17. Proti jejich perzekuci protestovali v dopise městskému prokurátorovi v Bratislavě (chybně uvedeno jméno vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Správy SNB hlavního města Bratislavy a Západoslovenského kraje mjr. JUDr. Ladislava Verčíka) ze 31. 8. 1989 členové Demokratické iniciativy z Liberecka a Mladoboleslava. ÚPN, vyšetřovací spis k případu Jána Čarnogurského a spol., sign. V 20516. Na orgány prokuratury a také na domáčí a zahraniční novináře se obrátili zástupci obnovených Lidových novin ve svém prohlášení z 28. 8. 1989, LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/6, kart. 17.

Ze zahraničních reakcí je možné zmínit protestní telegram zasláný prezidentovi Gustávu Husákovi Mezinárodním výborem na podporu Charty 77. O pomoc ve prospěch stíhaných požádal OSN také Světový kongres Slováků. Viz článek „Soud o pobuřování květinami“ in: *České slovo* 35, 1989, č. 10, s. 5. Na proces s Jánem Čarnogurským a spol. upozornila Amnesty International, viz článek „Czechoslovakia: Dr Jan Carnogursky“ in: *Amnesty International Urgent Action*, 24. 11. 1989, uložený in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/11, kart. 17.

Případ též několikrát zmínil Keston News Service, viz články: House searches in Slovakia in run-up to invasion anniversary, *KNS News Roundup*, 1989, č. 332 (24. 8.), s. 19; Czechoslovak press condemns „secret church activities“, *KNS Newsdesk*, 1989, č. 296 (17. 3.), s. 5; Slovak catholic held, *KNS Newsdesk*, 1989, č. 333 (7. 8.), s. 4–5; Slovak catholic faces trial, *KNS Newsdesk*, 1989, č. 334 (21. 9.), s. 3; Petition for release of Slovak activists, *KNS Newsdesk*, 1989, č. 336 (19. 10.), s. 5; Trial of dr. Carnogursky adjourned (Czechoslovakia), *KNS Newsdesk*, 1989, č. 338 (16. 11.), s. 6. Uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/11, kart. 17.

³ Po skončení soudu byli obžalovaní před soudní budovou uvítáni skandováním „Svobodu Čarnogurskému“ a zpěvem státní hymny. Ponická obdržela od shromážděných lidí velké kytice, které později umístili na místa, kde byli v srpnu 1968 zastřeleni Peter Legner a Danka Košanová. Viz článek „Dva procesy, jedna ostuda“ in: *České slovo* 35, 1989, č. 11, s. 4. Za veškeré projevy solidarity poděkovala Ponická jménem stíhaných ve svém dopise ze 13. 9. 1989. Dopis viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. II/2, kart. 17.

⁴ Ján Čarnogurský byl 23. 11. 1989 zproštěn viny a 25. 11. 1989 propuštěn z vazby na svobodu. K tomu viz článek „Former prisoners in government“ in: *Amnesty International Newsletter* 20, 1990, č. 2, s. 7, uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 58, sign. IV/11, kart. 17.